

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

w sprawie z zażalenia **D. K.**

na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Chrzanowie

z dnia 5 czerwca 2020 r., sygn. akt PR 1 Ds. [...],

o odmowie wszczęcia śledztwa,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 27 lipca 2023 r.,

inicjatywy przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu,

wyrażonej w postanowieniu Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieście w Krakowie

z dnia 15 czerwca 2023 r., sygn. akt II Kp 1491/20/S,

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

odmówić przekazania sprawy.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął postulat Sądu Rejonowego Kraków – Śródmieście w Krakowie o przekazanie innemu sądowi równorzędnemu sprawy z zażalenia D. K. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Chrzanowie. Przedmiotowym postanowieniem, ze względu na brak ustawowych znamion czynu zabronionego, umorzono śledztwo w sprawie PR 1 Ds.[...], odnośnie kilku czynów: „przekroczenia (...) w K. (...) uprawnień przez funkcjonariuszy Straży Więziennej Policji, pracowników administracji oraz służb medycznych Aresztu Śledczego X. przez notoryczne nękanie na tle religijnym, zagrożenie utratą życia i zdrowia oraz konsekwencjami prawnymi, stronnictwo, brak

nadzoru penitencjarnego, tworzenie fałszywych dowodów, odmawianie przydzielenia norm żywieniowych oraz udzielenia pomocy medycznej, odbieranie przedmiotów kultu religijnego, naruszenie nietykalności cielesnej (...), wywieranie presji celem odstąpienia od oskarżeń (...), fałszowanie dokumentacji medycznej oraz dotyczącej warunków bytowych pokrzywdzonego.", „kierowania wobec D. K. w K. gróźb karalnych pozbawienia życia przez jego pełnomocnika w sprawie karnej zainicjowanej zażaleniem pokrzywdzonego, które wzbudziły w nim uzasadnioną obawę ich spełnienia." i „przyjmowania w związku z pełnioną funkcją publiczną (...) w K. i w innych miejscowościach woj. [...] korzyści majątkowych w postaci pieniędzy w różnych kwotach, faktur VAT, weksli przez prokuratorów, sędziów zatrudnionych w prokuraturach oraz sądach na terenie K. w zamian za zachowanie stanowiące naruszenia prawa."

W uzasadnieniu wystąpienia Sąd właściwy miejscowo do rozpoznania zażalenia wskazał, że sędzia sprawozdawca wylosowana do rozpatrzenia zażalenia D. K. złożyła oświadczenie o wyłączenie się w trybie art. 42 § 2 k.p.k. i istnieje duże prawdopodobieństwo, że kolejni sędziowie wylosowani do rozpatrzenia przedmiotowego zażalenia również złożą takie oświadczenia .

Sąd Najwyższy zważył, co następuje;

Inicjatywa Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie nie zasługiwała na uwzględnienie.

W postulacie przedstawionym przez Sąd właściwy terytorialnie nie wykazano w sposób wystarczający, że zachodziły konkretne i rzeczywiste przesłanki do zastosowania wyjątku z art. 37 k.p.k. W zasadzie nie podano żadnego argumentu, dlaczego pozostawanie sprawy w zasięgu Sądu właściwego terytorialnie miałoby zagrażać regule dobra wymiaru sprawiedliwości, pozostawiając ten aspekt w kręgu domysłów. Przesłanką, która mogłaby skutkować przekazaniem sprawy innemu sądowi równorzędnemu nie jest sytuacja, w której sędzia wylosowany do rozpatrzenia sprawy złoży oświadczenie w trybie art. 42 k.p.k., nie ma też nic do rzeczy fakt, że Sąd Rejonowy w Chrzanowie przekazał przedmiotową sprawę Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, albowiem, słusznie zresztą, uznał się za niewłaściwy z mocy ustawy.

Odnosząc się do tak sformułowanego wystąpienia przede wszystkim dla ścisłości trzeba wyjaśnić, że do dnia 15 czerwca 2023 r., kiedy wydano przedmiotowe postanowienie w trybie art. 37 k.p.k., oświadczenia o wyłączeniu poza sędzią B. S., w trybie art. 42 § 2 k.p.k. złożyli również inni sędziowie: sędzia Ł. S. i sędzia M. T.; w trybie *iudex suspectus* zostali wyłączeni następujący sędziowie wydziału karnego: sędzia G. K., sędzia L. K., sędzia K. C., sędzia A. N., sędzia S. M., sędzia A. P., sędzia B. S., sędzia M. I., sędzia K. T., sędzia B. M. i sędzia A. J. oraz z wydziału cywilnego: sędzia J. B., sędzia P. C. i sędzia S. C..

Nie sposób nie dostrzec, że Sąd występujący nie tylko nie uzasadnił swojego wystąpienia, ale podał w nim bardzo wybiórcze informacje na temat stanu sprawy. Z ustaleń Sądu Najwyższego wynika, że obecnie sprawa jest na następującym etapie: trzech sędziów wyłączyło się z powodu tego, że zawiadomienie o przestępstwie dotyczyło ich osobiście; 14 sędziów (w tym trzech z wydziału cywilnego) zainicjowało procedurę wyłączeniową na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i zostali wyłączeni od orzekania w sprawie przedmiotowego zażalenia. Powyższe nie zmienia jednak tego, że w sprawie D. K. nie jest uzasadnione skorzystanie z właściwości delegacyjnej, której domaga się Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie. Przede wszystkim trzeba dostrzec, że procedowanie Sądu Rejonowego w tej sprawie nie będzie się wiązało z merytorycznym rozstrzygnięciem w przedmiocie jego zarzutów w stosunku do konkretnych osób. Oznacza to, że złożone zażalenie będzie prowadziło do kontroli prawidłowości orzeczenia niesądowego organu procesowego prowadzącego postępowanie przygotowawcze jedynie w sferze przedmiotowej, tzn. czy w ogóle opisane w zawiadomieniu zachowania można zakwalifikować jako przestępstwa, a nie na płaszczyźnie podmiotowej, czyli rozstrzygania o odpowiedzialności karnej wskazanych w zawiadomieniu osób. Należało zauważyć, że zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa dotyczyło pracy orzeczniczej sędziów, przeciwko którym nie toczy się ani postępowanie o uchylenie immunitetu, ani postępowanie dyscyplinarne. Już z tego względu obawa Sądu, iż rozpoznanie zażalenia zgodnie z właściwością miejscową godziłoby w dobro wymiaru sprawiedliwości, była zbyt daleko idąca.

Na marginesie dodać trzeba, że Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie jest sądem dużym, z liczną obsadą sędziowską, w którym funkcjonuje 6 wydziałów i wydziałem karnym, w którym obecnie orzeka dwóch nowych sędziów, którzy nie zostali wyłączeni od sprawy (sędzia K. D. i sędzia M. W.). Oznacza to, że nadal zażalenie może rozpoznać sędzia z II Wydziału Karnego albo w razie takiej konieczności sędzia z innego wydziału sądu właściwego miejscowo .

Z powyższych powodów Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

[SOP]

[ł.n]